

PARTNERSKABSAFТАLE

om erhvervsfyrtårn Life Science

AUGUST 2022

Baggrund

Denne aftale etablerer og fastlægger rammerne for partnerskabet til udviklingen af et erhvervsfyrtårn for udvikling af fremtidens industri og næste generation af robotter. Formålet med partnerskabet er at skabe en ramme for strategisk og koordineret udvikling af erhvervsfyrtårnet på kort og længere sigt. Det gælder blandt andet, at:

- Arbejde for at erhvervsfyrtårnet udvikler en dansk styrkeposition, som gør Danmark dygtigere og rigere, og hvis internationale potentiale indfries ved, at der udvikles danske eksportsucceser, og tiltrækkes udenlandske investeringer.
- Sikre samarbejde på tværs af landsdelene om udviklingen af de forskellige erhvervsfyrtårne, og arbejde for, at erhvervsfyrtårnene kommer hele deres landsdel såvel som hele Danmark til gavn.
- Formulere fælles målsætninger for videreudviklingen af erhvervsfyrtårnet.
- Adressere barrierer for erhvervsfyrtårnets fremdrift og muligheder for nye potentialer.
- Se på behovet for at igangsætte yderligere initiativer, der kan bidrage til at udvikle erhvervsfyrtårnet.
- Koordinere opfølgning på anbefalinger fra Vækstteam Fyn.
- Understøtte sammenhæng til øvrige indsatser på nationalt, regionalt og lokalt niveau.

Partnerskabsaftalen består dels af en strategi for udviklingen af erhvervsfyrtårnet med sigtelinjer for arbejdet frem mod 2025, og dels af en handlingsplan, der beskriver de aktiviteter, som parterne er enige om at igangsætte frem mod 2025. Parterne vil løbende drøfte, hvilke yderligere aktiviteter der kan være behov for at igangsætte – både frem mod 2025 og i de efterfølgende år – for at realisere det fulde potentiale i erhvervsfyrtårnet.

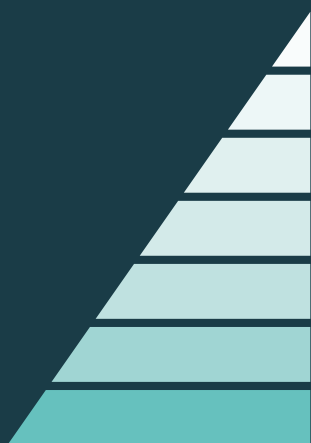
Partnerskabet omfatter konsortiet for erhvervsfyrtårnet, NextGen Robotics, Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse, Erhvervshus Fyn, Erhvervsministeriet, Forsvarsministeriet, Transportministeriet, Uddannelses- og Forskningsministeriet, Beskæftigelsesministeriet og Udenrigsministeriet.

Partnerskabet mødes i udgangspunktet to gange årligt og drøfter udviklingen i arbejdet med erhvervsfyrtårnet. Det er Erhvervsministeriet, der inviterer og varetager mødeafviklingen. Partnerskabsaftalen genbesøges én gang årligt.

Strategi

Fyn er kendetegnet ved en række forhold, der tilsammen skaber et unikt afsæt for udviklingen af en dansk styrkeposition inden for teknologiske løsninger til fremtidens industriproduktion. Det omfatter en stærk og spirende robotklynge, førende forskningsmiljøer inden for maritime teknologier og robotteknologi på Syddansk Universitet og Teknologisk Institut, et dynamisk iværksættermiljø for droner omkring test- og udviklingscenteret ved Hans Christian Andersen-lufthavnen, et stærkt industrifællesskab ved Odense Havn og en stærk maritim sektor og gode rammer for test- og udvikling af nye maritime løsninger i det Sydfynske Øhav.

Parterne er med denne aftale enige om at igangsætte en række aktiviteter, der skal understøtte realiseringen af erhvervsfyrtårnets potentialer med afsæt i visionen som vækstteamet for Fyn har anbefalet: **Fyn som internationalt epicenter for udvikling af fremtidens industri.**

Vision

Fyn skal være et internationalt epicenter for fremtidens industri som udvikler, tester og producerer nye digitale, robotteknologiske og autonome løsninger til brug til lands, vands og i luften som kan skabe og fastholde varige industriarbejdspladser på Fyn og i Danmark. Fyn skal udvikle nye industriløsninger som muliggør automatiseret produktion af store konstruktioner og autonome systemløsninger og derved sikre Danmark som grøn og konkurrencedygtig industrination i fremtiden.

Perspektiverne er særligt store inden for nye robotteknologiske løsninger til produktion og håndtering af store konstruktioner såsom vindmølleelementer, skibs- og byggeridele. Potentialet forstærkes af behovet for en hurtigere grøn omstilling og ambitionen om større europæisk uafhængighed i energiforsyningen, der er en drivkraft for bl.a. videreudviklingen af dansk vindmølleindustri, samt behovet for at kunne levere højteknologiske og effektive løsninger, der kan imødekomme både forsvarets og allierede landes øgede efterspørgsel efter bl.a. maritim- og droneteknologi.

Danske virksomheders bidrag til Danmarks sikkerhedsinteresser er allerede forankret i regeringens strategi for dansk forsvarsindustri som blandt andet prioriterer udvikling af teknologiske løsninger inden for modulære maritime kapaciteter og autonom robot- og droneteknologi. På Fyn understøttes implementering af strategien bl.a. ved Forsvarets direkte engagement i dronearbejdet i H. C. Andersen Lufthavn. Med Nationalt kompromis om dansk sikkerhedspolitik (marts 2022), som regeringen indgik med et bredt flertal af Folketingets partier, gennemføres et historisk løft af udgifterne til forsvaret. Løftet sker med anerkendelse af dansk forsvars- og sikkerhedsindustris mulighed for at yde et bidrag til Danmarks sikkerhed. Det fynske erhvervsfyrtårn kan yde et vigtigt bidrag til styrkelsen af det danske forsvar gennem øget forsvarsindustrielt samarbejde. Et styrket forsvarsindustrielt samarbejde skal baseres på at der skabes en god balance mellem beskyttelse af danske forsvarshemmeligheder og viden ved eksportkontrol samtidig med, at forskningsmiljøerne og virksomhederne har gode rammer for at kunne bedrive ny innovation.

Danske kompetencer inden for skibsdesign, -bygning og -servicering samt radarteknologi er internationalt anerkendte. Virksomheder og vidensinstitutioner er bl.a. organiseret i igangværende indsats i den nationale robotklynge samt den spirende forsvarsindustrielle klynge, samt i samarbejder med forsvaret og projekter under Den Europæiske Forsvarsfond, hvor en række fynske virksomheder og SDU indgår i nationale og internationale udviklingsprojekter med Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse. Her kan erhvervsfyrtårnets udvikling af nye teknologier til storskalaproduktion være med til at understøtte samlede, danske systemløsninger, der både er konkurrencedygtige på eksportmarkedet og i forhold til tiltrækning af udenlandske investeringer, og som kan imødekomme fremtidens behov for blandt andet maritime kapaciteter med operationel robusthed.

Indsatsen vil desuden engagere de iværksættere og virksomheder, der selvstændigt eller som led i værdikæden ser nye behov og efterspørger nye løsninger. Det omfatter også offentlige aktører, der som indkøbere vil have indflydelse på markedsudviklingen. Således har regeringen (jf. politisk aftale, april 2021) afsat 200 mio. kr. til grøn omstilling af den kommunale færgedrift og sammen med den kommunale efterspørgsel efter en mere grøn og bæredygtig kystnær skibsfart kan det være en vigtig drivkraft for udviklingen af nye autonome systemløsninger på det maritime område.

Udviklingen af fremtidens autonome løsninger til vands, til lands og i luften kan potentielt udgøre et vigtigt led i skabelsen af en mere grøn og bæredygtig transportinfrastruktur – fx mindre landingsplatforme for droner som kan transportere personer og varer. Det vil kunne bidrage til at styrke forudsætningerne for at leve og arbejde uden for de større byer og dermed understøtte balancen mellem land og by.

Endelig har det fynske erhvervsfyrtårn med Fyns stærke vidensinstitutioner som Syddansk Universitet, SIMAC, Teknologisk Institut, UCL Erhvervs- og Professionshøjskole gode forudsætninger for at kunne uddanne og udvikle fremtidige generationer af tekniske specialister og andre dimittender som kan udvikle nye robotter, droner og maritime autonome teknologier. Adgangen til de rette kompetencer på sigt vurderes at blive en kritisk forudsætning for at realisere visionen og sikre realiseringen af erhvervsfyrtårnet. Indsatsen vil derfor rette særlig opmærksomhed mod hvordan man på de fynske uddannelsessteder bedst imødekommer fremtidige kompetencebehov, uddannelser og kvalificeret arbejdskraft i og på tværs af industrier på Fyn, gennem en vedholdende udviklingsindsats på flere niveauer som strækker fra grundskolen til tiltrækning af udenlandsk talent, så erhvervsfyrtårnet kan nå sit fulde potentiale.

Sammenhængen mellem det nationale og lokale niveau er en vigtig forudsætning for både erhvervsudviklingen på Fyn og fastholdelsen og udviklingen af en globalt konkurrencedygtig industriproduktion i Danmark. Der er behov for et langsigtet engagement og tæt samarbejde mellem både lokale aktører, nationale aktører og staten for at udnytte nuværende styrker og realisere visionen for erhvervsfyrtårnet på Fyn.

Sigtelinjer for partnerskabets arbejde med udvikling af erhvervsfyrtårnet

I perioden 2022-2025 er partnerskabet enige om, at der arbejdes på følgende sigtelinjer og kerneaktiviteter for udviklingen af et erhvervsfyrtårn for udvikling af teknologier til fremtidens industri:

- 1. Frem mod 2025 etableres et økonomisk selv bærende test- og udviklingscenter for store konstruktioner (LSP):** Infrastrukturen i og omkring LSP udvikles løbende og flere større industrivirksomheder og iværksættere involveres heri og benytter faciliteterne med henblik på udvikling af nye teknologiske løsninger og produktionsmetoder. Målet er at LSP bliver den centrale kerneinfrastruktur i forhold til at levere ny teknologi til avanceret produktion, så Danmark kan fastholde og udbygge styrkepositioner fx inden for vind- og værftsindustrien.
- 2. Frem mod 2025 udvikles H.C. Andersen Lufthavn til at blive internationalt anerkendt som Europas førende område for test og demonstration af droneteknologi:** Der investeres i infrastruktur og kompetenceudvikling af personel, der gør test og demonstration af droneteknologi billigere og mere effektiv, sikker og tilgængelig. Samtidig tiltrækkes flere udviklingsprojekter fra danske og udenlandske dronevirksomheder som kan modne det danske droneøkosystem yderligere gennem tilførsel af investeringer og kompetencer. Endelig er der fokus på at fremme kommercialiseringen af danske droneteknologiske løsninger, så de bliver klar til markedet og sikrer synergier til andre dele af erhvervsfyrtårnet som fx LSP og til forsvarets behov.
- 3. Frem mod 2025 udvikles det Sydfynske Øhav til at blive den naturlige platform for test-demonstration- og drift af autonome skibsfartsløsninger:** Der etableres nye faciliteter til test og udvikling af autonom skibsfart samt et datacenter og testområder, hvis konditioner er afhængig af de konkrete testaktiviteter og bagvedliggende sikkerhedsanalyser. Hertil skal der arbejdes for fleksibel international og national regulering samt sikres smidige godkendelsesprocesser på søfartsområdet i Danmark, så virksomhederne har gode muligheder for hurtigt at kunne udvikle, afprøve og tilpasse deres autonome skibsfartsløsninger i et realistisk miljø, hvor sejladsikkerheden er sikret.
- 4. Frem mod 2025 styrkes Fyns internationale position som centrum for robot- og droneteknologi:** For at fremme internationalisering og Fyns omdømme som internationalt kraftcenter for robot- og droneløsninger skal den internationale markedsføring styrkes med en samlet rammefortælling. Det skal desuden sikres at flere udenlandske virksomheder får kendskab til de unikke rammer for at udvikle robot- og droneløsninger på Fyn med henblik på at tiltrække flere udenlandske investeringer og øge dansk eksport af robot- og droneløsninger.

5. **Frem mod 2025 styrkes den tværgående teknologiudvikling gennem udviklingsprojekter i økosystemet, iværksættersegmentet og øget teknologioptag i SMV'erne:** Der igangsættes innovationssamarbejder, som fremmer netværksdannelse, teknologisk udvikling og investeringer i vækstiværksættere og teknologivirksomheder, og som bidrager til økosystemets udvikling og genereringen af nye use cases til erhvervsfyrtårnets aktivitetsområder. Der igangsættes desuden en række initiativer som forbedrer SMV'ernes optag af nye digitale teknologier, med henblik på at flere virksomheder indgår i erhvervsfyrtårnets samlede økosystem og opnår fordele heraf.
6. **Frem mod 2025 uddannes og tiltrækkes kvalificeret arbejdskraft til fynske virksomheder, så de har de rette kompetencer til at udvikle fremtidens teknologiske løsninger inden for robotter, droner og maritime erhverv:** Virksomhedernes kompetencebehov i relation til erhvervsfyrtårnets aktivitetsområder afdækkes, og på baggrund heraf iværksættes indsatser som sætter ind på flere områder for både at sikre tiltrækning og uddannelse af kvalificeret arbejdskraft – bl.a. gennem et styrket samarbejde om tiltrækning af højtspecialiseret udenlandsk arbejdskraft samt en aktiv oplysningsindsats rettet mod grundskolen for at styrke interessen for de teknologiske uddannelser.

Staten vil aktivt bidrage til at realisere ovenstående sigtelinjer, og arbejde for at fjerne barrierer for udviklingen, herunder ved at gennemføre de aktiviteter, som fremgår af handlingsplanen. Arbejdet med erhvervsfyrtårnet indebærer et stort potentiale for at øge eksporten og tiltrække investeringer til Danmark. Derfor vil Udenrigsministeriet indgå i arbejdet med at udvikle erhvervsfyrtårnet med henblik på at understøtte internationaliseringsaktiviteter, herunder investeringstiltrækning, innovation og eksportfremme. Det skal bidrage til at sikre, at vi udvikler det internationale potentiale i erhvervsfyrtårnet fra start og indfrier eksport- og investeringsfremmepotentialet på sigt.

Udviklingen af erhvervsfyrtårnet vil have national og international rækkevidde, og tilgangen i arbejdet er at være åben, hvor alle relevante virksomheder og øvrige aktører, som ønsker at bidrage til arbejdet, er velkomne. Erhvervsfyrtårnet vil have særligt fokus på at understøtte erhvervsudviklingen gennem private investeringer og kommerciel udvikling og anvendelse af nye løsninger inden fremtidens industri og næste generation af robotter, der kan afsættes på eksportmarkederne. Det er vigtigt, at der i årene frem arbejdes for at understøtte synergier om en samlet indsats, der sigter på at realisere erhvervsfyrtårnets erhvervsmæssige potentialer. Indsatsen skal drives i samspil med det private engagement og relevante initiativer på lokalt og statsligt niveau, der understøtter udviklingen af teknologier til avanceret produktion i og på tværs af brancher.

Igangsatte indsatser

Konsortiet bag erhvervsfyrtårnet har påbegyndt udviklingen af erhvervsfyrtårnet ved at igangsætte en række aktiviteter med finansiering fra Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse. Aktiviteterne beskrives i handlingsplanen.

Parallelt hermed har regeringen lanceret en ny digitaliseringsstrategi som sætter retningen for fremtidens digitalisering i Danmark. Med digitaliseringsstrategien iværksættes flere indsatser som skal understøtte investeringer og øget digitalisering i virksomhederne, herunder foreslås et nyt SMV:Robot, hvor virksomheder får mulighed for at låne en robot i en kortere periode samt modtage rådgivning om ibrugtagning af robotter. Initiativerne giver en fornyet platform, hvor det fynske erhvervsfyrtårn med udviklingen af nye robotteknologiske løsninger kan levere endnu mere ind i ambitionerne om at skabe et stærkere digitalt Danmark.

Handlingsplan

Parterne er enige om i perioden 2022-2025 at igangsætte følgende initiativer, der understøtter den videre udvikling af et erhvervsfyrtårnet.

Sigtelinje 1:

Frem mod 2025 etableres et selvstående test- og udviklingscenter for store konstruktioner (LSP-Center)	Tidshorizont
<i>Konsortiet vil med de tildelte midler fra Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse igangsætte følgende aktiviteter:</i>	
Konsortiet vil indkøbe udstyr som det første afgørende skridt frem mod etableringen af et Large Structure Production Center (LSP-Center). Udstyret vil blive gjort klar til brug i midlertidige lokaler indtil en ny LSP-bygning er færdigbygget på Odense Havn (se nedenfor). Udstyret vil være en samling af forskellige robotter, værktøjer og sensorer, der kan anvendes i en bred vifte af produktionsprocesser på store konstruktioner. Konsortiet vil desuden forberede etableringen af det team (ansættelse og uddannelse af personale), der skal tilknyttes.	2023
<i>Parterne er enige om at igangsætte følgende yderligere aktiviteter:</i>	
Konsortiet arbejder parallelt med indkøb af udstyr med at etablere en ny LSP-bygning, der er næste afgørende skridt frem mod et egentligt LSP-center. Bygningen består af en hangar og kontorer, der skal rumme udstyr og personale. Konsortiet har igangsat processen med at tilvejebringe finansiering, der skal føre til etablering af den nye LSP-bygning med ambitionen om at LSP-bygningen kan være i drift i 2024/25. Flytning af udstyret og aktiviteterne fra de midlertidige faciliteter til selve LSP-bygningen, forventes afsluttet i 2025.	2023
Konsortiet forventer senest i løbet af 2023 at indgå aftaler/samarbejdskontrakter med de partnerskaber af virksomheder, der skal indgå i de første use cases, hvor teknologiløsninger vil blive udviklet og testet i forhold til konkrete virksomhedsbehov. Gennemførelsen af use cases er vigtige forudsætninger og et første skridt frem mod kommercialisering af nye teknologier til fremtidens industrier. Der forventes igangsættelse af minimum 3 use cases frem mod 2025, som indebærer konkrete anvendelser af robotteknologiske løsninger til fremstilling af store konstruktioner inden for bl.a. vindindustrien, de maritime erhverv og bygge- og anlægssektoren, som vil være første af sin slags.	2023-2025
Konsortiet vil frem mod 2025 opbygge en LSP-Platform som udgør de fysiske og digitale rammer, der gør det muligt for virksomheder i alle størrelser at finde nye partnere, så de nemt kan igangsætte offentligt eller privat finansierede udviklings- og testprojekter. LSP-Platformen vil bl.a. bygge på følgende elementer: servicemodel, hjemmeside, nyhedsformidling, bidrag og indhold til klyngearrangementer, formidlings- og netværksarrangementer, startup/spin out support m.v. Partnerskabet vil løbende følge udviklingen af LSP-Platformen for at vurdere, hvorvidt nogle elementer skal tilpasses eller tilføjes løbende.	2022-2025
Konsortiet vil i forbindelse med de enkelte use cases understøtte uddannelse af virksomheders medarbejdere i specifikke teknologier og facilitere projekter og praktikpladser for studerende fra SDU og andre universiteter.	2022-2025

Forsvarsministeriet og Erhvervsministeriet vil i samarbejde med konsortiet udforske muligheder for at erhvervsfyrtårnet kan bidrage til at imødekomme fremtidige danske behov for nyt forsvarsmateriel gennem forsvarsindustrielle samarbejder, herunder særligt med fokus på LSP-centeret og droneområdet. Herunder afdækkes potentialerne for at levere dansk designede og byggede skibskomponenter og fartøjer. Forsvarsministeriet vil tage initiativ til at facilitere en dialog med Forsvaret, den danske forsvarsindustrikllynge, forsvarsindustrielle virksomheder og robot- og dronevirksomheder som leverer produkter til civile formål om mulige udviklingsaktiviteter i regi af erhvervsfyrtårnet med relevans for forsvaret.	2022
Virksomhedernes arbejde med at udvikle nye robotløsninger og innovationer må ikke hæmmes unødigt af ny regulering. Erhvervsministeriet vil i forbindelse med forhandlingerne og implementeringen af EU's kommende Maskinproduktforordning og fremtidig regulering om kunstig intelligens arbejde for, at reguleringen sikrer virksomhederne har gode muligheder for at lave ny innovation og produktudvikling, samtidig med at teknologierne udvikles på etisk, ansvarlig og sikker vis.	2022-2025
En række offentlige og private tilbud kan på forskellig vis understøtte udvikling af teknologier til fremtidens industri. Erhvervsstyrelsen vil i samarbejde med Uddannelses- og Forskningsministeriet kortlægge relevante kilder til finansiering af yderligere aktiviteter i arbejdet med erhvervsfyrtårnet.	2022-2023
Virksomhedernes innovationssamarbejde med verdensførende virksomheder og forskningsmiljøer om udvikling af robotteknologi, droner og maritime teknologier, kan være et vigtigt element i udviklingen af erhvervsfyrtårnet. Det vil Uddannelses- og Forskningsministeriet og Udenrigsministeriet understøtte, herunder med fokus på særligt udvalgte lande og regioner, fx via de danske innovationscentre og bilaterale samarbejdsaftaler om forskning og innovation.	2022-2023
Erhvervsfyrtårnet kan blive et springbræt for danske virksomheders deltagelse i EU's rammeprogram for forskning og innovation, Horizon Europe, herunder ved at der søges midler fra rammeprogrammer til innovationsprojekter i regi af erhvervsfyrtårnet. Uddannelses og Forskningsministeriet vil drøfte mulighederne for deltagelse i Horizon Europe med konsortiet, herunder mulighederne for at gøre brug af EuroCenter og netværket EU-DK Support.	2022

Sigtelinje 2:

Frem mod 2025 styrkes rammerne for test og demonstration af droneteknologi på Fyn	Tidshorisont
<i>Konsortiet vil med de tildelte midler fra Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse igangsætte følgende aktiviteter:</i>	
Konsortiet vil i regi af NextGen Drones investere i ny luftfartsinfrastruktur ved H.C. Andersens Lufthavn, der styrker mulighederne for at gennemføre droneflyvning samtidig med kommerciel luftfart bl.a. gennem indkøb af ny radar, vindvæg og radiodødt rum.	2023-2024
Konsortiet vil i regi af NextGen Drones tage initiativ til at fremme nye udviklingssamarbejder mellem dronevirksomhederne tilknyttet til H.C. Andersens lufthavn og større virksomheder som på sigt kan efterspørge deres løsninger med henblik på at tiltrække yderligere investeringer fra disse i droneøkosystemet – fx inden for forsvarsindustrien, transport- og logistik, sundhedsindustrien, vindindustrien og den maritime sektor. Udviklingssamarbejder skal resultere i at 5 demonstrationsprojekter igangsættes.	2022-2023
<i>Parterne er enige om at igangsætte følgende yderligere aktiviteter:</i>	
Transportministeriet etablerer en følgegruppe med konsortiet, som skal følge Trafikstyrelsens arbejde med at kortlægge utilsigtede barrierer for test- og demonstration af droneteknologi. Trafikstyrelsen vil blandt andet afdække uensartet implementering af europæiske regler og best practice i forhold til fx effektive godkendelsesprocesser i sammenlignelige europæiske lande. Følgegruppen vil foruden Transportministeriet bestå af repræsentanter fra konsortiet og Erhvervsministeriet.	2022

Konsortiet vil i regi af NextGen Drones tage initiativ til at udarbejde en business case for nye luftmobilitetsløsninger såsom Vertiports, som omhandler bæredygtig, fleksibel transport mellem områder med stor og lav befolkningstæthed, som afsæt for at binde områder sammen og skabe bedre balance mellem land og by. Hvis business casen er attraktiv for private operatører og relevante slutkunder, udarbejder konsortiet en handlingsplan for området.	2022-2023
Forsvarsministeriet og Erhvervsministeriet vil i samarbejde med konsortiet udforske mulighederne for at erhvervsfyrtårnet kan bidrage til at imødekomme danske behov for nyt forsvarsmateriel gennem forsvarsindustrielle udviklingsamarbejder, herunder særligt med fokus på dronecenteret ved H.C. Andersen Lufthavns potentiale for at udvikle og levere ny droneteknologi med både civil og militær sigte, såkaldte dual use produkter samt dronebekæmpelsessystemer. Forsvarsministeriet og Erhvervsministeriet vil tage initiativ til at facilitere en dialog med Forsvaret, den danske forsvarsindustriklynge og dronevirksomheder på Fyn om mulige samarbejder.	2022-2023
Konsortiet vil iværksætte markedsføringsindsatser for at tiltrække internationale partnere og synliggøre Fyn som et attraktivt test- og udviklingscenter for droneteknologi i samarbejde med Invest Denmark / Trade Council. Aktiviteterne vil blive koordineret i samarbejde med Forsvarsministeriet.	2022-2023

Sigtelinje 3:

Frem mod 2025 styrkes det Sydfynske Øhav som knudepunkt for test og demonstration af autonom højteknologi i den bæredygtige kystnære skibsfart	Tidshorisont
<i>Konsortiet vil med de tildelte midler fra Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse i igangsætte følgende aktiviteter:</i>	
Konsortiet vil i regi af Maritime Autonomous Reliable Systems (MARS) opbygge infrastruktur, der understøtter dataindsamlingen fra øvelsesbåde og sejlene laboratorier til brug for udvikling af autonom kystnær skibsfart (fx Strømbøjere og udstyr på skibe).	2023
<i>Parterne er enige om at igangsætte følgende yderligere aktiviteter:</i>	
Søfartsstyrelsen vil i sit arbejde med en ny strategi rettet mod autonome skibe (MASS) inddrage konsortiet og erfaringerne fra testområdet i det Sydfynske Øhav i udviklingen af regler som kan muliggøre sejlads med autonome skibe både nationalt og internationalt. Strategien skal skabe mulighederne for øgede aktiviteter med autonome skibsfart og løsninger gennem international regulering og vejledninger om muligheden for MASS, som kan medvirke til mere fleksible godkendelsesprocesser som skaber innovationsfremmende og sikre rammer for anvendelse af maritim teknologi.	2022-2025
Søfartsstyrelsen vil endvidere med baggrund i erfaringer fra testaktiviteter i det Sydfynske Øhav arbejde med krav til uddannelse i forhold til autonome skibe, enheder og løsninger på havet.	2022-2023
Konsortiet vil i regi af MARS igangsætte test – og udviklingsprojekter mellem virksomheder og vidensinstitutioner, som styrker viden og implementering af bæredygtig kystnær skibsfart som en model for mere kosteffektiv, mere fleksibel, og grøn regional infrastruktur, i tyndt befolkede områder, som vil imødekomme behovene for nye strukturer mellem land – og by.	2022-2025

Sigtelinje 4:

Frem mod 2025 styrkes Fyns internationale position som centrum for robotteknologi i Norden	Tidshorisont
<i>Konsortiet vil med de tildelte midler fra Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse i igangsætte følgende aktiviteter:</i>	
Konsortiet igangsætter en kortlægning og analyse af robotøkosystemets fremtidige internationaliseringsbehov, herunder identificere målgruppelande, potentialer for delegationsbesøg, udarbejdelse af en strategi, og generelt kvalificere det organisatoriske setup og en finansieringsmodel, for at etablere Robotternes Hus.	2022-2023
<i>Parterne er enige om at igangsætte følgende yderligere aktiviteter:</i>	
Konsortiet vil i samarbejde med Invest Denmark / Trade Council og Invest Odense iværksætte målrettede markedsføringsindsatser om den fynske robotmesse R i 2024 til større industrielle virksomheder og kernemarkeder som har udvist interesse for at investere i danske virksomheder som udvikler robotter samt flyvende og sejlene droner.	2024

Sigtelinje 5:

Frem mod 2025 styrkes den tværgående teknologiudvikling gennem udviklingsprojekter i økosystemet, iværksættersegmentet og øget teknologioptag i SMV'erne	Tidshorisont
<i>Konsortiet vil med de tildelte midler fra Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse i igangsætte følgende aktiviteter:</i>	
Konsortiet vil i regi af initiativet NextGen Innovation igangsætte udviklingsaktiviteter i økosystemet, hvor virksomhedernes innovationsbehov identificeres og på baggrund heraf forberedes og understøttes udviklingen af nye use cases i relation til realisering af LSP, NextGen Drones og MARS.	2023
<i>Parterne er enige om at igangsætte følgende yderligere aktiviteter:</i>	
Konsortiet vil betinget af at Odense udpeges som en af flere European Digital Innovation Hubs (EDIH) i 2022 adressere SMV'ernes muligheder for at få adgang til og nytte af digitale teknologier ved at iværksætte nye målrettede erhvervsindsatser som skal styrke virksomhedernes brug af kollaborative robotter igennem test-før-du-køberforløb, behovsafklaring og tilskud til indkøb og leje af kollaborative robotter mv.	2022-2023
Regeringen har i regi af Danmarks Eksport- og Investeringsfond afsat finansiering til en fokuseret SMV-indsats, der skal udvikle og fremme investeringer i ny teknologi, robotter og automatisering, gennem bl.a. sparring om finansiering. Vækstfonden og/eller Eksport- og Kreditforeningen (EKF) i regi af Danmarks Eksport- og Investeringsfond vil deltage på et kommende møde i partnerskabet med henblik på at afsøge, dels hvordan udviklingen på områder med stort erhvervs-, eksportpotentiale mest hensigtsmæssigt realiseres, dels hvilken rolle fonden i den sammenhæng kan spille.	2022-2023

Sigtelinje 6:

Sigtelinje 6: Frem mod 2025 uddannes og tiltrækkes kvalificeret arbejdskraft til fynske virksomheder, så de har de rette kompetencer til at udvikle fremtidens teknologiske løsninger inden for robotter, droner og maritime erhverv	Tidshorisont
<i>Konsortiet vil med de tildelte midler fra Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse i igangsætte følgende aktiviteter</i>	
Konsortiet vil arbejde for at adressere virksomhedernes kompetencebehov og adgang til kvalificeret arbejdskraft som en del af den langsigtede indsats med at realisere fyrtårnet. Konsortiet vil i takt med, at test- og udviklingsaktiviteter gennemføres, identificere behov og igangsætte initiativer inden for interessevækkelsesindsatser i grundskolen med fynske kommuner, tiltrækning af udenlandsk kvalificeret arbejdskraft i samarbejde med Work-Live-Stay og Copenhagen Capacity, opkvalificering via nationale programmer såsom SMV:Grøn, social inklusion gennem engagement af borgere på kanten af arbejdsmarkedet gennem All-Inclusive, efter- og videreuddannelse i samarbejde mellem erhvervsfyrtårnets aktører og sikre udvikling og tilpasning af uddannelser på Fyn.	2022-2025
<i>Parterne er enige om at igangsætte følgende yderligere aktiviteter:</i>	
Opkvalificeringsindsatsen på Fyn skal understøtte udviklingen af erhvervsfyrtårnet. Beskæftigelsesministeriet kan derfor gennem VEU-koordinatorerne i de regionale arbejdsmarkedskontorer understøtte mulige opkvalificeringsforløb, som imødekommer arbejdsmarkedets efterspørgsel inden for fremtidens industri ift. udvikling, test og implementering af nye robotløsninger til bl.a. store konstruktionselementer samt autonome fartøjer på vandet og i luften. Det kan f.eks. være i forhold til avancerede robotsystemer, droner og autonome systemer, konstruktionsteknik, maritim og maskinteknisk ledelse og drift mv. Det kan konkret ske ved, at VEU-koordinatorerne bidrager til at etablere og facilitere mulige samarbejder om konkrete opkvalificeringsforløb og uddannelse for beskæftigede og ledige mellem lokale virksomheder og virksomheds-/brancheklynger, uddannelsesinstitutioner, jobcentre, Byggeriets Uddannelser og arbejdsmarkedets parter. Konsortiet vil drøfte med Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, hvordan et samarbejde om opkvalificeringsindsatsen kan understøtte udviklingen af erhvervsfyrtårnet.	2022-2025
Beskæftigelsesministeriet kan understøtte erhvervsfyrtårnet i den internationale tiltrækning-, rekrutterings- og fastholdelsesindsats på Fyn gennem Workindenmarks indsatser og konkrete ydelser til virksomheder ift. både højt kvalificeret og faglært arbejdskraft samt ved EURES samarbejdet. Konsortiet vil drøfte med Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, hvordan de kan understøtte udviklingen af erhvervsfyrtårnet.	2022-2025

